

XXVI ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПЪРВА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневник

НА

56. заседание

Петък, 19 април 1946 г.

(Открито в 10 ч.)

Председателствувал подпредседателят Георги Трайков. Секретари: Стефан Стефанов и Любен Георгиев

СЪДЪРЖАНИЕ:

Съобщения:	Стр.	Стр.	
Отпуски	649	4. За изменение и допълнение на наредбата-закон за защита на народната власт. (Първо и второ четене)	652, 653
По дневния ред:		Говорил: м-р Любомир Коларов	653
Законопроекти: 1. За изменение на закона за разрешаване на Държавното висше училище за финансови и административни науки в София да сключи заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер на 8.000.000 лв. под гаранция на държавата. (Първо и второ четене) 649, 650		5. За временно отменяване образователния и служебен цензове на служителите при Народното събрание. (Първо и второ четене)	654, 655
2. За учебната и пансионна такса в институтите за детски учителки и в институтите за първоначални и за прогимназиални учители. (Първо и второ четене)	650, 651	Говорил: Димитър Крайчев	654
3. За допълнение на закона за печата. (Първо и второ четене)	651, 652	6. За мероприятиято „Отдых и култура“. (Първо и второ четене)	655, 657
Говорил: м-р Любомир Коларов	652	Говорил: м-р Георги Попов	656
		7. За наемане на движими и недвижими имоти за нуждите на Министерството на народното здраве. (Второ четене)	657
		Дневен ред за следващото заседание	658

Председателствувал Георги Трайков: (Звъни) Присъствуват нужният брой народни представители. Обявявам заседанието за открито.

(От заседанието отсъствуват следните народни представители:

Александър Ботев Даскалов, Александър Георгиев Чичовски, Александър Хараламбиев Ковачев, Андрей Пенев Девеа, Атанас Ковачев Биволарски, Атанас Тотев Донков, Борис Николов Чобанов, Борис Петров Димов, Борис Стефанов х. Матеев, Васил Тодоров Чобанов, Васил Тошев Караджов, Вели Сюлейманов Ахмедов, Вера Костова Македонска, Ганю Златинов Ванчев, Георги Димитров Стамболов, Георги Костадинов Костов, Георги Тодоров Карафелиев, Груди Атанасов Димитров, Гьоко Колев Габровски, Давид Исак Иеро-хам, Димитър Димитров Икономов, Димитър Панайотов Иванов, Димитър Цонев Попов, Димитър Цонев Братанов, Драгмир Христов Влъчков, Екатерина Стефанова Аврамова, Екатерина Христова Николова, Елена Владимиров Кешкарова, Ефрем Митев Джонов, Жеко Кръстев Жеков, Желязко Стефанов Петров, Живко Митов Живков, Иван Грозев Спасов, Иван Димитров Станков, д-р Иван Иванов Пашов, Иван Костов Чонос, Иван Николов Гутев, Илия Бонев Радков, Илия Добрев Илиев, Йордан Николов Пекарев, Йордан Стоянов Болдуров, Колю Божилов Колев, Кръстю Димитров Нелков, Малию Калев Милев, Мария Йовев Маринова, Мария Старев Маринов, Мария Стоянов Шиваров, Мария Найденова Тотева, Мата Николова Тюкеджиев, Неделчо Михайлов Бояджиев, Никола Пантев Лазаров, Николай Иванов Калев, Пело Иванов Пеловски, д-р Петър Георгиев Пачев, Петър Йорданов Ковачев, Петър Николов Маликов, Петър Попиванов Николов, д-р Петър Попиванов Тодоров, Петър Тодоров Панайотов, Райко Дамьянов Райков, Райчо Боев Славков, Руси Димитров Т-баков, Симеон Тодоров Кочачев, Славен Костов Кунаров, Станчо Григоров Чолаков, Станю Василев Попов, Стефан Прокопиев Григоров, Стефана Владимировна Маркова, Стоян Недялков Брадиков, Стоян Павлов Делчев, Тато Колев Даскалов, Титко Николов Червоколев, Тодор Атанасов Танев, Тодор Иванов Гичев, Тодор Кръстев Гайдарски, Тодор Тяхолов Лалов, Тодор Янакиев Тодоров, Христо Георгиев Джонджов, Христо Иванов Марзянов, Христо Стефанов Малинов, Цоло Кръстев Каменов, Янаки Иванов Хаджову)

Председателството е разрешило отпуски на следните г-да народни представители: Атанас Тотев — 1 ден, Божис П. Димов — 1 ден, Вели Сюлейманов Ахмедов — 2 дена, Недялко Бояджиев — 2 дена, д-р Петър Тодоров — 1 ден, Петър Панайотов — 1 ден, Ст. Габровски — 1 ден, Тодор Иванов Гичев — 2 дена, Христо Джонджов — 1 ден, Христо Иванов Марзянов — 2 дена, Янаки Хаджову — 2 дена, Георги Костов — 2 дена, Мара Тотева — 2 дена, Васил Караджов — 1 ден и Райчо Б. Славков — 1 ден.

Също искат отпуски и народните представители Георги Тодоров, Гьоко Габровски, Георги Стамболов и Димитър Икономов. Понеже те са се ползували досега с полугодишен им се 20-дневен отпусък, следва исканият от тях отпусък да им бъде разрешен от Народното събрание

Който е съгласен да се разреши 1 ден отпусък на народния представител Георги Тодоров, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Който е съгласен да се разреши 1 ден отпусък на народния представител Георги Стамболов, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Който е съгласен да се разреши 3 дни отпусък на народния представител Георги Стамболов, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Който е съгласен да се разреши 10 дни отпусък на народния представител Димитър Икономов, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Минаваме на точка първа от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение на закона за разрешаване на Държавното висше училище за финансови и административни науки в София да сключи заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер на 8.000.000 лв. под гаранция на държавата.

Който г-да народни представители са съгласни да се прочете само законопроекта, като мотивите се считат за прочетени, моля да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Моля г-на докладчика да прочете законопроекта.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете)

„ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение на закона за разрешаване на Държавното висше училище за финансови и административни науки в София да сключи заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер на 8.000.000 лв. под гаранция на държавата.

§ 1. В чл. 1 цифрата „8.000.000 лв.“ става „24.000.000 лв.“

§ 2. Към чл. 4 се прибавя следната нова алинея втора:

Всички книжа и сметки, свързани с откриването, упражняването и издължаването на заема в размер на 24.000.000 лв., се освобождават от всякакъв герб, данък, тикс, бери и други.“

(Ето мотивите към законопроекта:

МОТИВИ

към законопроекта за изменение на закона за разрешаване на Държавното висше училище за финансови и административни науки в София да сключи заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер на 8.000.000 лв. под гаранция на държавата

Г-да народни представители! С закон от 12 януари 1942 г. („Държавен вестник“, брой 6) се разреши на Държавното висше училище за финансови и административни науки в София да сключи заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер на 8.000.000 лв. под гаранция на държавата за строеж на училищната сграда, находяща се на ул. „Стефан Караджа“ № 20.

Тъй като Държавното висше училище за финансови и административни науки има свой фонд „Подобрене и разширение на училищните сгради“, не е станало нужда да използва разрешените му

заем още при започване строежа на новата училищна сграда на ул. „Стефан Караджа“ № 20. Срокът на последното теглене на отпуснатия заем от 8.000.000 лв. е 31 декември 1946 г.

Строежът на училищната сграда е започнат през 1943 г., обаче сградата и досега не е довършена, тъй като условията, особено през 1944 г., поради бомбардировките над София, бяха извънредно неблагоприятни за строителна работа. През 1945 г. се направи необходимо да се продължи строежът на новата училищна сграда, като предприето за нейното окончателно довършване се отдаде на предприятел, обаче на цени доста високи, поради поскупялните значително в сравнение с 1943 г. строителни материали и работна ръка, макар доставката им да става на нормирани цени.

Като се има пред вид, че постройката на училищната сграда за нуждите на Държавното висше училище за финансови и административни науки е вече започната и строежът е твърде напреднал, като за целта досега са били използвани собствените средства на училището от учредения при него фонд „Подобрение и разширение училищните сгради“, а от друга страна и обстоятелството, че редовното погасяване на заема е осигурено от увеличените постъпления на училището, поради което държавата не носи никакви особени рискове с дадената гаранция, за да се даде възможност да се довърши училищната сграда при днешните условия на строеж, налага се заемът от 8.000.000 лв. да се увеличи на 24.000.000 лв., увеличение, което се иска в рамките на действително токанване на цените. Новата сграда е абсолютно необходима, тъй като и в Държавното висше училище за финансови и административни науки броят на студентите е твърде много нарастнал, а и семестриалните такси в сравнение с плащаните през 1942 г. са удвоени, тъй че изплащането на заема от 24.000.000 лв., който ще отпусне Българската земеделска и кооперативна банка, при запазване на сегашните условия в закона от 12 януари 1942 г., е напълно гарантирано.

Като имате пред вид всичко това и че се каже да се създадат по-добри условия за обучение в едно държавно висше учебно заведение, каквото е Висшето училище за финансови и административни науки в София, надявам се, г-да народни представители, че ще одобрите, заемът на училището да се увеличи на 24.000.000 лв., като ще гласувате предлагания ви законопроект.

Гр. София, 21 януари 1946 г.

Временно управляващ Министерството на народното просвещение, министър на народното здраве: Д-р Рачо Ангелов)

Председателстващ Георги Трайков: Няма записани оратори. Който приема на първо четене законопроекта за изменение на закона за разрешаване на Държавното висше училище за финансови и административни науки в София да сключи заем от Българската земеделска и кооперативна банка в размер на 8.000.000 лв. под гаранция на държавата, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата министърът на народното здраве г-н д-р Рачо Ангелов, който замества министъра на народното просвещение.

Министър д-р Рачо Ангелов: Г-да народни представители! Правя предложение, понеже няма никакво възражение против този законопроект, да се приеме, по спешност, и на второ четене.

Председателстващ Георги Трайков: Г-н министърът на народното просвещение предлага, по спешност, този законопроект да се приеме и на второ четене. Който е съгласен с това предложение, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на секретаря да го докладва.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете заглавието на законопроекта*)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема заглавието на законопроекта, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете § 1)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 1, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете § 2)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 2, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка втора от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за учебната, пенсионната и изпитната такси в институтите за детски учителки и в институтите за първоначални и за прогимназиални учители.

Председателството предлага, мотивите на законопроекта да не се четат. Който е съгласен с това предложение, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на секретаря да го докладва.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете)

„ЗАКОНОПРОЕКТ

за учебната, пенсионната и изпитната такси в институтите за детски учителки и в институтите за първоначални и за прогимназиални учители

Чл. 1. Курсистките от институтите за детски учителки, както и курсистките от институтите за първоначални и за прогимназиални

учители, плащат за всяка учебна година само учебна такса по 500 лв., която остава за фондовете при всеки институт и се изпълва, по решение на преподавателския съвет, за нужди на съответния институт.

От учебна такса освобождаване не се допуска за никого.

Учебната такса се плаща наведнаж, при записването на курсистите, и не се връща, нито се прихваща, при напускане на института по каквато и да е причина.

Чл. 2. Курсистките от учителски институти с пансион и стопанство плащат такса, както следва:

а) предварителна пенсионна такса по 2.000 лв. за всяка учебна година, която внасят на два пъти — половината при записването си, а другата половина — най-късно до 1 февруари. Тази такса се внася в приход на държавното съкровище;

б) пенсионна такса по 10.000 лв. за всяка една прекарана в пансиона на института учебна година.

Освобождаване от таксите по букви „а“ и „б“ не се допуска за никого.

Чл. 3. На пансион в учителските институти се приемат курсисти, признати за нуждаещи се от подпомагане и които са завършили средното си образование с успех най-малко много-добър (4^{та}).

Чл. 4. Курсистките, които са на пансион, дават нотариално заверено задължително, че ще внесат в приход на държавното съкровище в равни всеквмесечни вноски в продължение на три години от назначаването им на служба таксата по буква „б“ на чл. 2 от този закон. При неизпълнение на това задължение сумата се събира по реда на събиране преките данъци с 1% месечна лихва, смятана от деня на напускане на института.

Курсистките, завършили института и били на пансион през време на следването си, дават нотариално заверено задължително, че след завършването на института ще учителствуват в детска градина, съответно в народно първоначално училище или народна прогимназия, най-малко 5 години, смятано от началото на следната учебна година. Ако не бъдат назначени не по тяхна вина, длъжни са да представят документ пред управата на института за удостоверение на горното обстоятелство.

Неизпълнението задължението по алинея втора на чл. 4 от този закон са длъжни да върнат в продължение на 2 години сумата по буква „б“ на чл. 2 от този закон, заедно с 1% месечна лихва, смятана от записването им в института до окончателното изплащане на сумата, която, ако не бъде внесена доброволно, се събира по реда на събиране преките данъци.

Чл. 5. Курсисти, които напускат пансиона при института или бъдат изключени, плащат в полза на държавното съкровище по 10.000 лв. за всяка прекарана в пансиона година заедно с 1% месечна лихва, смятана от записването до окончателното изплащане на сумата, което се извършва в продължение на две години от деня на напускане на института или на изключването от него. Ако сумата не бъде изплатена доброволно в този срок, събирането ѝ става по реда на събиране преките данъци.

Чл. 6. Курсист може да повтаря курса само по причина на болест, като за годината, през която е напуснал пансиона по болест, плаща за всеки месец или част от месеца, който е престоял в пансиона, по 1.000 лв.

Платената предварително пенсионна такса не се прихваща за следната учебна година.

Чл. 7. Всеки курсист, който е на пансион, внася при записването си в I курс парична гаранция от 1.000 лв. за повредени или унищожени вещи. Ако тази сума не бъде изразходвана, тя се връща на курсиста при завършване или напускане на института.

Чл. 8. Курсистките от институтите за детски учителки, както и курсистките от институтите за първоначални и за прогимназиални учители, плащат изпитна такса 500 лв. при явяване за втори път на цял окончателен изпит и 300 лв. за явяване втори път на цял годишен изпит.

Чл. 9. Размерът на учебната, както и на пенсионната и изпитната такси в институтите за детски учителки и в институтите за прогимназиални и за първоначални учители може, при нужда, да се изменя със заповед на министъра на народното просвещение, с предварително съгласие на министъра на финансите.

Чл. 10. С никой закон, по което и да е ведомство, не може да се намалява или да се предвижда освобождаване както от учебната, така и от пенсионната и изпитната такси.

Нито една от разпоредбите на настоящия закон не може да бъде изменявана, допълвана или отменявана с какъвто и да е закон по друго ведомство.

Чл. 11. За прилагането на този закон се изработва специален правилник, одобрен с заповед от министъра на народното просвещение, с предварителното съгласие на министъра на финансите.

Чл. 12. Този закон отменя наредбата-закон за таксите, които се събират от учениците в Опитния институт за подготовка на първоначални учители („Държавен вестник“, брой 217, от 26 септември 1935 г., и всичко в други закони, правилници и наредби, които му противоречат.

(Ето мотивите към законопроекта:

МОТИВИ

към законопроекта за учебната и пенсионна такса в институтите за детски учителки и в институтите за първоначални и за прогимназиални учители

Г-да народни представители! С наредба-закон за институтите за детски учителки и институтите за първоначални учители се преустрои системата на нашето институтско образование, за да се подготвят необходимите учителски кадри за институтите за предучилищно образование и за първоначалните училища и прогимназии. Както се не само бъдещият народен учител да има по-висока обща

*) За текста на законопроекта виж първото четене на стр. 649.

култура, но и да му се даде нужната професионална подготовка, така необходима за всеки, който избира за свое жизнено поприще учителската професия.

Институтите за прогимназични учители съществуват по силата на закона за народното просвещение, в който със специална глава е уредена съответната материя.

И трите вида институти за подготовка на учители имат това общо, че приемането в тях става с завършено средно образование. Образованието, което тези институти дават, е надстройка на средното образование. Тъй като кризата в учителската професия е изострена и тази професия не привлича младежта, която търси другаде да приложи своя труд и дарба, необходимо е да се вземат мерки за привличане на кандидати в институти за подготовка на детски учители и на първоначални и прогимназични учители, в които през последните години броят на желаещите да следват чувствително намалява.

Наредбата-закон от 4 септември 1945 г. урежда училищните такси в народните гимназии и в средните специални училища, подведомствени на Министерството на народното просвещение, тъй че не може да се прилага и за учителските институти.

С предлагания законопроект се цели да се уреди материята за учебната и пансионна такса в учителските институти, като засега с пансион и стопанство е само институтът за прогимназични учители в гр. Шумен, с тенденция обаче и в други институти да се обзаведат пансиони, за да могат, ако не всички, поне известна част от курсистите, най-нуждаещите се от обществено подпомагане, да бъдат поставени при по-благоприятни условия и, освободени от грижите за своята материална издръжка, да се посветят с необходимото внимание и сериозност на учебните и практическите си занятия, да добият солидна теоретична и професионална подготовка, така необходима за бъдещата им работа като възпитатели на подрастващите поколения.

Като се има пред вид това, което от ред години се наблюдава в нашите институти за подготовка на учители, а именно, че в тях постъпват предимно младежи от икономически слаби слоеве на българския народ, които нямат възможност да добият висше образование, определя се учебната такса на 500 лв. за учебна година, с което да се поощри институтското образование и се привлечат повече кандидати в различните видове учителски институти. От тази такса освобождаване не се допуска. Таксата е обща и тя се внася нагнетаж, при записването на курсистите.

Курсистите от институти с пансион и стопанство плащат пансионна такса: а) предварителна пансионна такса по 2.000 лв. за всяка учебна година, която се внася в два пъти — половината при записването, а другата половина най-късно до 1 февруари и б) пансионна такса по 10.000 лв. за всяка една прекарвана в пансиона учебна година. Освобождаване от пансионна такса, както предварителната, така и тази по 10.000 лв. за всяка учебна година, не се допуска.

Законопроектът подробно урежда въпроса за учебната и пансионна такса във всички видове учителски институти и в това отношение представлява една крачка напред по пътя на демократизиране на институтското образование у нас.

Като имате пред вид всичко казано по-горе и проникнати от съзнанието, че нуждите на учебното дело в страната изискват, институтското образование да се разшири и изгради на здравна основа, за да се повлечат в недалечно бъдеще необходимите учителски кадри за всички степени на народното училище, надявам се, г-на народни представители, че ще намерите основателни съображенията ми и ще одобрите предлагания законопроект, като гласувате за него.

Гр. София, 25 януари 1945 г.
Временно управляващ Министерството на народното просвещение,
министър на народното здраве: Д-р Рачо Ангелов

Председателстващ Георги Трайков: Няма записани оратори по законопроекта.

Който приема на първо четене законопроекта за учебната и пансионна такса в институти за детски учители и в институти за първоначални и за прогимназични учители, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата министърът на народното здраве г-н д-р Рачо Ангелов.

Министър д-р Рачо Ангелов: Пред вид на това, че никой не говори против законопроекта, моля, по спешност, да се гласува и на второ четене.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема предложението на г-на министър, този законопроект да се приеме, по спешност, и на второ четене, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на секретаря да докладва законопроекта.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете заглавието на законопроекта).

Председателстващ Георги Трайков: Който приема заглавието на законопроекта, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 1)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 1, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 2)

*) За текста на законопроекта виж първото четене на стр. 656.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 2, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 3)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 3, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 4)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 4, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 5)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 5, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 6)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 6, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 7)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 7, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 8)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 8, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 9)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 9, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 10)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 10, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 11)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 11, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 12)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 12, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка трета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за допълнение на закона за печата.

Моля г-на секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за допълнение на закона за печата

Г-да народни представители! Свободата на печата е осветено от конституцията право на българския народ, и правителството на Отечества фронт винаги го е зачитало и ще продължава да го зачита. Всяко право обаче може да се упражнява само до такъв размер, до който то е народополезно. Превисването на този предел е вече злоупотреба с правото. Напоследък подобни злоупотреби с печата зачестиха извънредно много. Не са рядко случаите, когато в периодичния печат се прокарват тенденции от естество да увредят общодържавните интереси, да създадат настроения, опасни за обществения ред и спокойствие или смущаващи отношенията ни с чужди държави. За да се създаде едно законодателно ограничаване на възможността за подобна злоупотреба със свободата на печата, се наложиха предлаганото допълнение на закона за печата.

Като излагам това, моля ви, г-да народни представители, ако одобрите, да приемете и гласувате настоящия законопроект.

Гр. София, 17 април 1946 г.

Министър на правосъдието: Л. Коларов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за допълнение на закона за печата

Параграф единствен. След чл. 8 се прибавя нов чл. 8а със следното съдържание:

„Когато при списването на някое печатно периодично издание или ежедневник се прокарват тенденции от естество да увредят общодържавните интереси, да създадат настроения, опасни за обществения ред и спокойствие, или да смутят отношенията ни с чужди държави, вземат се следните мерки:

а) обръща се надлежно внимание за това на издателите и редакторите на такова издание;

б) прави се съответно предупреждение на същите;

в) спира се изданието до 10 броя;

г) спира се изданието за повече от 10 броя или записки.

Мерките по точки „а“ и „в“ се вземат от министъра на информацията и изкуствата, а мярката по т. „г“ — от Министерския съвет до доклад на същия министър.

Издадените по този член разпореждания не подлежат на никакво обжалване.

Председателстващ Георги Трайков: По законопроекта няма написани оратори. Който приема на първо четене законопроекта за допълнение на закона за печата, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н министърът на правосъдието.

Министър Любомир Коларов: (От трибуната. Посрещнат с продължителни ръкоплескания) Г-да народни представители! Престъпленията, които се извършват чрез печата, се преследват и наказват съгласно постановленията на закона за печата, който съществува от 24 декември 1921 г. Обаче напоследък нам е известно, как остатъците от ударения фашизъм у нас се прегрупират и нагаждат към новите условия на живота, като се мъчат да продължат борбата против установената народна власт с други средства и с други методи.

Свободата на печата, както ви е известно, е осветена от нашата конституция. Когато наистина някой желае да изпълни своя обществен и народен дълг чрез печата, той има възможност да се изказва свободно по всички мероприятия на правителството, на държавното управление, като сочи недъзи, лоши прояви, дори извършени престъпни деяния. Печатът дава насоки на нашето обществено развитие; печатът е изразител на обществени тежнини, обаче в печата не могат да намерят място хора, които служат на чужди интереси, не на интересите на българския народ, и които чрез него прокарват тенденции опасни за нашата държава, с цел да внесат известен смут или разстройство в нашия обществен или стопански живот, или с цел да влошат нашите отношения с чужди държави. Необходимо е дисциплина в нашия печат. Всеки, който желае да пише, трябва да има съзнанието преди всичко, че той е българин, че той е син на своята родина и че особено днес, в тия тежки времена, той е длъжен да изпълни своя обществен дълг. Когато този, който пише, прокарва една тенденция явно противонародна и би служил често пъти като агент на чужди интереси, несъмнено властта трябва да вземе съответни мерки против него. Бащилът на разложението трябва да бъде унищожен или, най-малкото, трябва да бъде отстраняван.

Крайно време е, в печата да дойдат най-добросъвестни и почтени дейци, подчертани обществени деятели, не случайни пройдохи, не хора, които минават и заминават, които провеждат известни настроения, но хора, които наистина имат пълно съзнание, че творят нашата общественост чрез печата, че служат на българския народ.

Напоследък вие чувствувате, как дори тези, които искат да минат за защитници на българския народ извън Отечества фронт, не подбират средства за борба и при пълно съзнание, че излагат интересите на нашия народ, пишат и разпространяват неверни обстоятелства с явна тенденция. Когато човек прочете техните статии, той ще види тенденцията, която провеждат, а тая тенденция е, българският народ да изгуби доверие в своята власт и своето управление, българският народ да изгуби своята надежда в Отечества фронт, в своята народна власт, българският народ да не очаква нищо от тая народна власт. И ако тая власт прави колосални усилия за подобрене положението на народа и международното положение на нашата държава, те желаят да влошат нашите отношения с велики сили, които са благоразположени към нас.

Затова правителството се видя принудено да ви сезира с настоящия законопроект, чрез който да се даде възможност на министъра на информацията и на Министерския съвет, когато се констатира, че в нашия печат наистина се прокарват тенденции, с които се увреждат държавните интереси, да се вземат необходимите мерки. Първата мярка е да се обърне внимание на издателя или на редактора, че в неговото печатно издание или в неговия ежедневник се пишат работи, които увреждат интересите на нашата родина, или се пишат работи, които прокарват една тенденция да се смути общественият ред у нас и евентуално да се влошат отношенията ни с тези велики сили, които имат добри чувства към нас.

След като се обърне внимание на издателите на едно печатно издание или ежедневник и те не се съобразят с него, втората мярка е: сериозно се предупреждават от министъра, а след това вече той има право да спира това издание или ежедневник до 10 броя. Ако и това не би помогнало, по доклад на министъра на информацията, Министерският съвет вече да има право да спира това издание или ежедневник за по-дълго време или окончателно.

Вие сами чувствувате нуждата от това допълнение на закона за печата. Затова ви моля да го гласувате по спешност на второ четене днес. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Г-н министърът на правосъдието предлага, законопроектът да се гласува, по спешност, на второ четене. Който е съгласен с това предложение, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на секретаря да докладва законопроекта.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете заглавието на законопроекта.)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема заглавието на законопроекта, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

(*) За текста на законопроекта виж първото четене на стр. 651.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете параграф единствен)

Министър Любомир Коларов: При печатането на законопроекта е допусната една редакционна грешка. In fine е казано: „Мерките по точки „а“ и „в“, когато трябва да бъде „Мерките по точки „а“, „б“ и „в“.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема параграф единствен, както се прочете от г-на докладчика, заедно с поправката, която предложи г-н министърът на правосъдието, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка четвърта от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на наредбата-закон за защита на народната власт.

Моля г-на секретаря да го прочете.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на наредбата-закон за защита на народната власт

Г-да народни представители! Напоследък злонамерени лица разпространяват всевъзможни неверни и измислени слухове и съобщения, които са от естество да внесат смут и разстройство в стопанската област и политическия живот. Против такива лица трябва да се вземат съответни наказателни мерки, за да се осигури свободното и спокойно стопанско и политическо развитие на страната. Това налага да се предвидят специални наказателни състави в таяква смисъл. Тези състави, предвидени като нови алинеи към чл. 7 и чл. 10, както са редактирани в проекта, няма, разбира се, да засегнат лицата, които критикуват мероприятията и политиката на властта, стига тия лица да не си служат с неверни или измислени съобщения или слухове.

От друга страна, досегашното приложение на същия закон показва, че се налага да се изменят членове 1, 3, 7 и 9 от закона, за да се оточни съдържанието им и да се улесни прилагането им от съдилищата.

Като излагам това, моля ви, г-да народни представители, ако одобрите, да приемете и гласувате настоящия законопроект.

Гр. София, 22 март 1946 г.

Министър на правосъдието: Л. Коларов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на наредбата-закон за защита на народната власт

§ 1. Чл. 1, алинея първа, до думите „се наказва“ и пр., се изменя така:

„Който в страната или в чужбина образува или ръководи организация или група, която си поставя за цел събарянето, подравянето или отслабването на установената власт в държавата, чрез преврат, бунт, метеж, терористически действия или общоопасни престъпления“.

В алинея втора след думата „организация“ се прибавят думите: „или група“.

§ 2. Чл. 3 до думите „се наказва и пр.“ се изменя така:

„Който, независимо от това, дали се числи или не към организация или група по чл. 1, извърши опит за преврат, или извърши бунт, метеж, терористически актове или общоопасни престъпления с посочената в чл. 1 цел.“

§ 3. Към чл. 7 се прибавят следните нови алинеи: „Който чрез печатни, художествени или други произведения разгласява обидни или клеветнически или неверни твърдения, които са от естество да създадат недоверие към властта изобщо или към някой неин орган или да внесат смущение в обществото, се наказва:

с тъмничен затвор не по-малко от три месеца и с глоба от 5.000 до 50.000 лв.

Със същото наказание се наказва и онзи, който по същия начин дава преценки или разгласява факти и обстоятелства, които са от естество да увредят добрите отношения с приятелска държава или с нейни власти, или да уронят престижа на такава държава или на нейните власти.

§ 4. В чл. 8 след думата „организация“ се прибавят думите: „или групи“.

§ 5. Чл. 9 се изменя така:

„Който лиши от живот военнослужащ или милитаризиран или длъжностно лице от народната милиция при или по повод изпълнение на служебните им длъжности, се наказва с доживотен строг тъмничен затвор или със смърт.

За тежка телесна повреда на същите лица и при същите условия наказанието е строг тъмничен затвор не по-малко от пет години, а в тежки случаи — доживотен строг тъмничен затвор.

Който лиши от живот военнослужащ на съюзна или приятелска държава се наказва:

с доживотен строг тъмничен затвор или със смърт. Ако деянието по предходната алинея е извършено по непредпазливост, наказанието е: строг тъмничен затвор.

Който причини тежка телесна повреда или телесна повреда на военнослужащ на съюзна или приятелска държава, се наказва със строг тъмничен затвор не по-малко от пет години, а в тежки случаи — с доживотен строг тъмничен затвор.

За лека телесна повреда на същите лица наказанието е тъмничен затвор.

Ако телесната повреда (членове 263 и 264 от наказателния закон) по предходната алинея е причинена по непредпазливост, наказанието е

строг тъмничен затвор до пет години.

Наказателното преследване за всички деяния по този член се възбужда служебно.

§ 6. Към чл. 10 се прибавя следната нова алинея:

„Който разпространява неверни слухове, съобщения или твърдения, които са от естество да внесат смущение в стопанския живот или да създадат недоверие към стопанските мероприятия на властта, се наказва

с тъмничен затвор или със строг тъмничен затвор до 5 години.

§ 7. В чл. 11 след думата „организация“ се прибавят думите „или група“, а след думата „организацията“ на двете места се прибавят думите „или групата“.

§ 8. В чл. 14 след думата „организация“ се прибавят думите „или група“, а след думата „съдействува“ се прибавят думите „на такава организация или група“.

§ 9. Към чл. 16 се прибавя следната нова алинея:

„Когато престъплението по настоящия закон е извършено чрез периферично печатно произведение, прилага се разпоредбата на чл. 236-а, алинея втора, второто изречение от наказателния закон.“

Председателстващ Георги Трайков: По законопроекта няма записани оратори. Който приема на първо четене законопроекта за изменение и допълнение наредбата-закон за защита на народната власт, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н министърът на правосъдието.

Министър Любомир Коларов: (От трибуната. Посрещнат с ръкоплескания) Г-да изродни представители! Чрез историческото антифашистко въстание, което българският народ извърши на 9 септември 1944 г., у нас се установи една истинска народна власт, която цели основното преустройство на нашия стопански и политически живот, а едновременно с това и да се подобри международното положение на нашата държава, която от дълги години насам, вследствие злокачествената политика, която провеждаха фашистките управления, беше напълно изолирана. Враговете на българския народ обаче, въпреки големите поражения, които понесоха, се преустрои и, имайки една колосална стопанска мощ, а едновременно с това и известна поддръжка в някои чужди международни среди, продължават своята борба с явната цел да съборят днешната народна власт и да възвърнат на нова сметка своето господство в нашата страна.

Налага се следователно да се създаде специален закон, чрез който властта на българския народ да бъде гарантирана, за да може вътре в страната да се създадат необходимите условия за един свободен и спокоен стопански, културен и политически живот. Поради тези съображения — да се води една ефикасна борба против nepřителите на народа и народната власт — миналата година на 17 март бе създадена наредбата-закон за защита на народната власт. Нашите съдилища обаче, когато трябваше да се справят с деянията на известни организации, групи и лица у нас, които открито действуват против народната власт, се натъкнаха на извънредно големи затруднения поради това, че в текстовете на наредбата-закон или не бяха предвидени някои състави, или пък имаше елементи, които не можеха да бъдат формално доказвани и установявани.

Всичко това наложи, правителството да ви сезира с настоящия законопроект, чрез който по-специално се внесат нови състави към членове 7 и 10, с които състави се цели да се отнеме възможността на такива злонамерени лица, групи и организации да си служат с злонамерени слухове и съобщения, чрез които наистина те разстройват нашия стопански и политически живот.

С предвиждането на тези нови състави в казаните два члена от наредбата-закон съвсем не се цели да се отнеме възможността за една добросъвестна, почтена, творческа критика на делата и мероприятията на правителството и неговите органи. Напротив, една такава критика е желана, една такава критика винаги би се приела с удоволствие, тя е очаквана, щом наистина от нея се вижда, че този, който критикува, действително цели да се подобри условията на живота в нашата страна. Но когато този, който критикува или който разпространява известни съобщения, върши всичко това злонамерено, с цел да подрони доверието на народа към неговата народна власт, да създаде известно безпокойствие в самата страна, да изложи престижа на управлението пред чужди сили, с които ние сме свързани приятелски, несъмнено той злонамерен автор на такава деяние трябва да бъде надлежно наказан.

Двата нови състави се предвиждат в законопроекта с две нови алинеи, които се прибавят към чл. 7, и с една нова алинея, която се прибавя към чл. 10. С първата алинея, която се прибавя към чл. 7, се цели да се накажат тия, които разгласяват обидни, клеветнически или неверни твърдения, които са от естество да създадат недоверие към властта изобщо или към всякой неин орган. Значи, ще бъде наказан само този, който си служи по този именно начин, посочен в тази алинея — с обидни, клеветнически или неверни твърдения, с които цели да създаде недоверие на народа към властта, да откъсне народа от тази власт. Само той ще бъде преследван.

От това, което се пише в някои ежедневни вестници тази сутрин, излиза като че ли наистина с това изменение, което се предлага, се цели изобщо да бъде спъната критиката у нас, никой да няма право да се изказва по мероприятията и делата на правителството и изобщо на държавното управление. А това не е вярно. Този и това служи като един аргумент, бих казал, в подкрепа на тезата, която се застъпва в предложениия ви законопроект — че има хора в нашата страна непоправими, които с цената на всичко желат да си служат с неверни и тенденциозни съобщения, чрез

които да покажат, че в нашата страна в този момент няма демократично управление, няма демократична власт, няма свобода на изказване — което е абсолютно невярно.

Не може сега, когато България е толкова много отегчена, когато ние желаем да преустроим основно нашия живот, когато България търси международна пр.вда и желае да ѝ се даде признание за всички жертви, които е понесла в името на демокрацията, в името на братството между народите, някои господа, които се титулуват за общественици, да говорят каквото желаят, да вършат, каквото желаят, без да се съобразяват с интересите на нашия народ и на нашата държава. (Продължителни ръкоплескания)

Налага се, тези, които пишат и критикуват, да се чувствуват задължени към нашето общество, да имат известен морал, който да ги движи в тази тяхна дейност, да бъдат наистина обществени дейци и изразители на общественото мнение. Само така те биха могли да изпълнят своя обществен дълг. Но когато те злонамерено си служат със съобщения и изрази обидни, клеветнически, неверни, за да могат да отчуждят българския народ от неговата народна власт, тази тяхна дейност не може да бъде квалифицирана като народополесна, тя е явно в услуга на враговете на народа и на нашата държава, тя трябва да бъде преследвана и надлежно наказвана.

Независимо от това, с втората алинея се предлага със същото наказание да се наказват и ония, които по същия начин дават преценки и разгласяват факти и обстоятелства, които са от естество да увредят добрите отношения с приятелска държава или с нейни власти, или да уронят престижа на такава държава или на нейните власти. И наистина този, който иска да се ползува от свободата да се изказва устно или печатно, да провежда обществено мнение у нас, трябва да има съзнанието, че тази свобода е създадена, за да служи на народа. И в момента, когато той излиза вън от тия рамки, когато неговата дейност престава да бъде народополесна, в този момент той вече няма нравствено право да търси закрила за тази своя свобода, защото тя не е вече свобода, тя излиза вън от рамките на установеното понятие за свобода. Там, где се предполага, че наистина има известни нравствени начала, които го движат като член на едно общество, щом като той самичък се е отчуждил от тия начала, щом е излязъл вън от тия рамки, които обществото с течение на дълги борби е могло да установи, несъмнено той ще попадне под ударите на закона. Защото един народ, който е дал толкова тежки жертви и който желае с помощта на всички да защитава установения ред на нещата у нас, не би му позволил превратно да използва тази свобода за някакви тъмни цели, които не съответствуват на интересите на народа. (Ръкоплескания)

С предлаганата нова алинея към чл. 10 се цели да се накажат ония, които разпространяват неверни слухове, съобщения или твърдения, които са от естество да внесат смущение в стопанския живот или да създадат недоверие към стопанските мероприятия на властта.

Аз ви моля да приемете, че този законопроект наистина е извънредно много важен за нас и да го гласувате по спешност сега, на второ четене. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Г-н министърът на правосъдието предлага, законопроектът да се гласува, по спешност, на второ четене. Който приема това предложение, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на секретаря да докладва законопроекта.

Секретар Стефан Стефанов: (Чете заглавието на законопроекта*)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема заглавието на законопроекта, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете § 1)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 1, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете § 2)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 2, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете § 3)

Председателстващ Георги Трайков: Има думата г-н министърът на правосъдието.

Министър Любен Коларов: Предлагам, алинея първа на § 3 да добие следната редакция: „Който по начина, посочен в чл. 5 на закона, разгласява обидни или клеветнически, или неверни твърдения...“ и т. н. следва, както е в проекта. Значи, вместо „чрез печатни, художествени или други произведения, се казва „по начина, посочен в чл. 5 на закона,“ а чл. 5 гласи: „Който в страната или в чужбина устно, писмено, с печатни произведения, чрез радио или по каквото и да било начин проповядва, възхвалява...“ и пр. (Ръкоплескания)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 3, както се прочете от г-на секретаря, с поправката, която направи г-н министърът на правосъдието, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете § 4)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 4, моля, да вдигне ръка. Мнозинство Събранието приема.

*За текста на законопроекта виж първото четене на стр. 652.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете § 5)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 5, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете § 6)

Председателстващ Георги Трайков: Има думата г-н министърът на правосъдието.

Министър Любомир Коларов: За по-голяма точност в текста предлагам, след думата „неверни“ да се постави двоеточие, за да няма различие в схващането досежно това, дали думата „неверни“ се отнася само до слухове, а не и за съобщения и твърдения. По такъв начин се разбира: неверни слухове, неверни съобщения, неверни твърдения.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 6 с поправката, предложена от г-на министъра на правосъдието, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете § 7)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 7, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете § 8)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 8, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете § 9)

Председателстващ Георги Трайков: Има думата г-н министърът на правосъдието.

Министър Любомир Коларов: Предлагам, текстът на новата алинея към чл. 16, който се предвижда в § 9, да се измени така: „Прокурорът може едновременно с възбуждането на наказателното преследване да поиска от надлежния съд да постанови спирането на печатното произведение или ежедневник временно или завинаги. В същите случаи има приложение и чл. 236а, алинея втора, второто изречение от наказателния закон“, — т. е. съдът при постановяване на присъдата може да постанови и временно или окончателно спиране на печатното произведение или ежедневник.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема § 9, както се предлага от г-на министъра на правосъдието, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Който приема изцяло законопроекта за изменение и допълнение на народната-закон за защита на народната власт, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

(Бюро, министрите и народните представители стават прави и ръкоплескат)

Георги Михайлов (к): Да живее народната власт! Ура!

Председателстващ Георги Трайков: Г-да народни представители! Моля да се съгласите да прередиш точка пета от дневния ред. Който приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Изстъпваме към точка шеста от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за временно отменяване образователния и служебен цензове на служителите при Народното събрание.

Моля г-на секретаря да го прочете.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете)

М О Т И В И

към законопроекта за временно отменяване образователния и служебен цензове на служителите при Народното събрание

Г-да народни представители! Служителите при Народното събрание работят при по-други трудови условия. Поради естеството на работата, особено когато заседанията са продължителни, работното време е от ранна утрин до полунощ. Така че 8-часовият работен ден, както е прието за всички други учреждения, в Народното събрание не може да се спазва. При това повечето от служителите получават ниски заплати, а от друга страна трябва да бъдат подбрани, поради условията за работа тук.

Ниските заплати, каквито получават държавните служители в Народното събрание, за тези, които нямат изискуемия се образователен ценз, се прави намаление от 10% или 15% съгласно закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители, поради което размерът на месечните им заплати се значително намалява.

То защо ви моля, г-да народни представители, да разгледате и одобрите приложения законопроект.

Г-н София, април 1946 г.

Министър на финансите: Проф. д-р Ив. Стефанов

ЗАКОНПРОЕКТ

за временно отменяване образователния и служебен цензове на служителите при Народното събрание

Член единствен:

а) временно се отменява образователният и служебен цензове за служителите при Народното събрание;

б) за длъжностите, изброени в обяснителната таблица за разходите за личния състав по бюджета на Върховното правителство — Народно събрание, за които се изисква конкурсен изпит или майсторска правоспособност, лицата при назначаването ще трябва да издържат изпита или да притежават правоспособността;

в) новопредвидените длъжности и новопредвидените заплати по бюджета на Народното събрание за 1946 бюджетна година да се плащат от 1 януари 1946 г.“

Председателстващ Георги Трайков: Има думата народният представител Димитър Крайчев.

Димитър Крайчев (з): (От трибуната) Г-да народни представители! Предлаганият законопроект за временно отлагане на образователния и служебен ценз на служителите при Народното събрание е много навременен и правилно поставен, защото с него ще се даде възможност, изостаналите и не могли да завършат образованието си да могат да постъпят на служба, която не че са негодни да изпълняват, а по една или друга причина не са могли да получат своето образование. Напротив, ние често наблюдаваме, че между останалите без завършено образование има такива, които чрез самообразование и работа над себе си в културно и просветно въздействие са станали доста годни, като даже на места надхвърлят и тия с големи дипломи. Нека не бъде разбран криво — че ние сме против образованието. Обратното може да се твърди, че всички, които са без образование, са най-големите защитници на образованието, защото само те могат да чувствуват отсъствието на образованието, понеже го нямат.

Г-да народни представители! Кой от нас не знае, че от освоенето на България училищата бяха недостъпни за децата и младежите на широките народни маси и ако евентуално някой се добереше до по-високите учебни заведения, знае се как и по какъв начин завършваше своето образование. Училищата бяха достъпни само за децата на известна привилегирована категория хора — на богатите, на властниците. Бяхме стигнали дотам, че като по наследство и по династически ред да се дава образованието. Нарочно се правеше всичко, за да може да се попречи на децата на широките народни маси да се доберат до училището, за да бъдат държани в тъмнина, невежество и непросветеност. Ясно и открито се казваше дори: „Белез е, защо му е образование.“ Така се разпоредиха старите управници в нашата страна с образованието и просвещателите, та да не бъдат достъпни за народа — работниците и селяните, особено за селяните. На тях се гледаше като на робско племе, което няма нужда от просвета и образование. Управниците от миналото възнеха това напълно съзнателно и добре за своите сметки, защото казваха: „Колкото по-е невеж народът, толкова по-добре ще управляваме.“ Години наред продължаваше това положение.

Само управлението на великия Александър Стамболийски след миталата европейска война отвори широко вратите на народните училища в градовете и селата, в които нахълтаха децата, синовете и дъщерите на широките народни маси, жални тъй много за просвета и образование. Вън от това правителството на Българския земеделски народен съюз, вярно на своята програма, откри много нови училища за неграмотни и незавършили образованието да посещават, да се изучат и даже да се явят на изпит.

Веднага обаче този възход беше отново помрачен с преврата на 9 юни 1923 г., като се затвориха отново вратите на училищата за народа. Много и много училища се затвориха и се каза на ново: „Няма нужда този народ от просвета.“ Почнаха се гонения, преследвания, изключвания на ученици. От друга страна създадох се много огорчения и спънки, като по този начин останаха много граждани без образование и завършено такова.

Днес отново на 9 септември новата отечественофронтова власт туря край на това мракобесие и тъмнина. Народът отново си възвръща правата и свободите и отново отвори затворените врати на училищата, пък и откри много и много нови такива, и се разгъна една широка културно-просветна работа за широките народни маси. Отново страната се зала с вечните училища, гимназии, народни университети, читалници и какви ли не още просветни институти, в които тия, които са изостанали, ще имат възможността да завършат своето образование. И ние, г-да народни представители, сме сигурни, че в скоро време, които са изостанали, ще могат да се дообият с нужното образование.

Но не можем пък и днес да се не интересуваме от тия изостанали без образование хора, които чрез самообразование и работа над себе си са голяма и полезна за служба, която ще изпълняват най-достойно, пък даже ще надминат и някои цензовани. Към тия достойни граждани ние трябва да се отнесем човешки, да ги поткрепим, да ги подпомогнем чрез предлагания законопроект. Аз дори бих казал, че този законопроект следва да се простре и до другите министерства и учреждения, както някъде това се вече прави, като се даде възможност на способните, на годините и издигнатите чрез самообразование и годни за известни специални служби да ги заемат. Защото има още изостанали по високите места закопавали фашистки величия, които използват това изискуване на закона за цензовете и печат на народа да постави верни и предани отечественофронтови на служба.

Известно е, г-да народни представители, на ония от вас, които са се интересували за служителите при Народното събрание, че освен образователния ценз, който се иска, иска се и петгодишна служба, а то значи и за охраната на Народното събрание.

Един народен представител: Да сложим фашистките стражари!

Димитър Крайчев (з): ... да поставим хора с петгодишен ценз. А такъв имат бившите полицаи. Значи, иска се да поставим да пазят нашето Народно събрание някои фашистки възпитаници! Това е абсолютно невъзможно. Ето защо аз смятам, че ние трябва да прие-

мем този законопроект, който ни се предлага, за да може да поставим под истинска, искрена и сигурна охрана нашето Народно събрание. (Ръкоплескания)

От името на парламентарната група на Българския земеделски народен съюз заявявам, че ще гласуваме за предлагания законопроект с пожелание в скоро време той да се разшири по отношение и на другите учреждения и институти у нас, за да могат всички ония, които са годни, а са останали по една или друга причина без образование, като са се издигнали със собственото си самообразование и възпитание, да заемат всички отговорни и неспециални служби, които смятам, че те ще изпълняват най-добросъвестно. (Ръкоплескания)

Председателствуваш Георги Трайков: Други оратори няма записани.

Който присма на първо четене законопроекта за временно отменяване образователния и служебен цензове на служителите при Народното събрание, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н министърът на финансите.

Министър д-р Иван Стефанов: Г-жи и г-да народни представители! Аз моля да гласувате предлагания законопроект, по спешност, на второ четене.

Председателствуваш Георги Трайков: Г-н министърът на финансите предлага, законопроектът за временно отменяване образователния и служебен цензове на служителите при Народното събрание да бъде гласуван, по спешност, и на второ четене.

Който приема това предложение, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на секретаря да докладва законопроекта.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете заглавието и член единствен на законопроекта*)

Председателствуваш Георги Трайков: Който приема заглавието и член единствен на законопроекта, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка седма от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за мероприятиято „Отдых и култура.“

Председателството предлага, мотивите и законопроектът да не се четат, понеже са известни на г-да народните представители. Който приема това предложение, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

(Ето текстът на мотивите и законопроекта:

МОТИВИ

към законопроекта за мероприятиято „Отдых и култура“

Г-да народни представители! Извънредно малките и имащи случаен характер грижи, които миналите режими полагаха за отдыха и културата на трудещите се, нямаша за задача да проведат една цялостна политика за културното издигане на последните. Напротив, те целеха да хвърлят прах в очите им и да ги отклонят от пътя на борбата за свободи и за нови обществени порядки, които да гарантират по-голяма социална правда и споен живот за всички.

Отечественфронтовската власт взе труда под своя закрила. Освен подобряване трудовите и хигиенични условия, при които работниците и служителите упражняват своята професия, тя си поставя и задачата да организира правилно отдыха и културата им. Добре използваната и приятно прекараната почивка ободрява духовните и телесни сили на трудещия се и го прави годен за производителен труд. Приятният труд привързва работника към предприятия, на което той престава да гледа като на място за експлоатация. От друга страна, колкото културното ниво на трудещите се е по-ниско, толкова по-лесно и по-дълго време те могат да бъдат заблуждавани и държани в неблагоприятно за тях положение.

Предлаганият на вашето внимание законопроект за мероприятиято „Отдых и култура“, г-да народни представители, си поставя ясно определените цели: да организира отдыха и културата на трудещите се, за да се оползотворява свободното им време, да се укрепят духовните им и телесни сили и да се задоволят техните културни нужди. Тия цели се провеждат чрез: изкуство, спорт, почивни домове и др. Чрез поощряване културната самодейност на работниците и служителите и участието им в художествени, музикални, хорови, танцови и други колективи ще се даде възможност и на трудещите се да разкрият творческите си сили и чрез активно участие и според силите си принесат дан в градежа не само на материалната, но и на духовната култура.

Органите на мероприятията „Отдых и култура“ са определени в членове 9, 12 и 13 от законопроекта. В същност не се създава нещо съвършено ново, а се подема, доразвива и поставя на добри основи онова, което бе създадено с чл. 6, алинея втора, от наредбата-закон за отменяване закона за професионалните организации и на наредбата за професионалните сдружения на държавните служители, мероприятиято „Отдых и култура за трудещите се“, при Дирекцията на труда. Тая сега съществуваща служба изживява последните си дни, поради привършване малкото средства, преминали по силата на горната наредба-закон към Министерството на социалната политика от бившата Дирекция на професиите и някои фондове към нея. Очевидно, сега създаването мероприятията „Отдых и

култура“ не ще продължи фашисткия почин „Труд и радост“, а ще отрази една част от покровителствените отношения на отечественфронтовската власт към трудещите се. Затова допринася в обстоятелството, че всички инициативи на мероприятиято ще се провеждат в сътрудничество със самите работници и служители, организирани в Общия работнически професионален съюз, както и с помощта на Камарата на народната култура, Дирекцията на физическата култура и спорт и др. Съвместната работа ще бъде обсъждана и одухотворявана от управителен съвет в гр. София и местни съвети, учредени в седалищата на инспекциите на труда.

За осъществяване целите на мероприятиято се създава фонд „Отдых и култура“ при Министерството на социалната политика. Приходите на фонда се състоят от ежемесечни вноски от всеки работник и служител в минимален размер; ежемесечни вноски от работодателите; ежегодна вноска от държавата, определена и предвиждана в бюджета на Министерството на социалната политика; ежегодни вноски от общините и автономните предприятия и учреждения, определени и предвиждани в бюджетите им; помощ от Института за обществено осигуряване в размер, определен ежегодно от управителния съвет на същия; дарения, завещания, глоби по чл. 5 от законопроекта, помощи и др.

Поради необходимостта да се осигури по-голяма гъвкавост и приспособимост на мероприятиято към нуждите, на които то е призовано да отговаря, налага се, при събирането, изразходването и отчитането на средствата на фонда „Отдых и култура“ да не се спазват известни разпореджения на закона за бюджета, отчетността и предприятията, а да се спазва особен ред, който ще бъде определен с нарочно изготвен правилник, одобрен от министъра на социалната политика и министъра на финансите.

Гр. София, март 1946 г.

Министър на социалната политика: Г. Ив. Попов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за мероприятиято „Отдых и култура“

Чл. 1. За оползотворяване на свободното време на трудещите се работници и служители при частни, държавни, автономни, общински, кооперативни и обществени учреждения и предприятия, за укрепване на техните духовни и телесни сили и за задоволяване на културните им нужди, учредява се мероприятиято „Отдых и култура“, наричано навсякъде в настоящия закон „Мероприятието“.

Чл. 2. Целите на Мероприятието се провеждат чрез:

- просвета — народни университети, сказки, библиотеки, читални, списания, временни и постоянни изложби и др.;
- изкуство — хорове, оркестри, танцови групи, кина, театри, вечеринки, концерти, забави, художествени изложби и пр.;
- телесно възпитание — спорт, станове, почивни домове, летовища, излети и др.;
- украса на работнически помещения, работнически жилища, дворове, трапезарии, детски домове и др.;
- други инициативи, засягащи почивката и красотата на труда.

Освен чрез всяко организиране и провеждане на тези инициативи, Мероприятието насърчава културната самодейност между работниците и служителите, както и отличилите се художествени, музикални, хорови, театрални, танцови и други колективи, а също така и отделни особено талантливи лица из средата на трудещите се.

От обласите на Мероприятието могат да се ползват и членовете на семействата на участващите в Мероприятието работници и служители, ако са издържани от последните, като с правилник се определят в кои случаи могат да се ползват от тия облаго.

Чл. 3. За осъществяване целите на Мероприятието се създава фонд „Отдых и култура“ при Министерството на социалната политика.

Приходите на фонда се състоят от:

- ежемесечни вноски от всеки работник и служител в държавно, автономно, общинско, обществено, кооперативно и частно предприятия или учреждения в размер не по-голям от 15 лв., определен ежегодно с заповед на министъра на социалната политика по предложение на управителния съвет на Мероприятието;
- ежемесечни вноски от работодателите за всеки работник и служител в определения по точка „а“ размер, освен когато работодателят е държавата или общината;
- вноска от държавата, определена ежегодно и предвиждана в бюджета на Министерството на социалната политика в размер не по-малък от сумата, равняваща се на произведенното от: 1) размера на вноската, определен с заповед на министъра на социалната политика по точка „а“; 2) приблизителния брой на работниците и служителите, чийто работодател е държавата, и 3) броя на месеците — 12;

г) вноски от общините и автономните предприятия и учреждения, определени ежегодно и предвиждани в бюджетите им в размер не по-малък от сумата, равняваща се на произведенното, получено по начин, определен в последната точка „а“;

д) помощ от Института за обществено осигуряване в размер, определен ежегодно от управителния съвет на същия;

е) специални пощенски марки, изразяващи почивката и красотата на труда;

ж) глоби по чл. 5 от настоящия закон и глоби, предвидени за фонд „Отдых и култура“ по други закони, и

з) дарения, завещания, помощи и др.

Чл. 4. Начините на събирането, отчитането, изразходването на събраните по чл. 3 суми се определят с правилник, одобрен от министъра на социалната политика и министъра на финансите, като не се спазват разпоредбите на закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Чл. 5. Неизпълнението на разпореденията на наредбата по чл. 4 се констатира от органите на Дирекцията на труда по реда, предвиден в наредбата-закон за трудовия договор, а се наказва по

реда на същия закон с глоба до 10.000 лв., като невнесените дължими месечни удържки и вноски се събират по реда на закона за събиране на преките данъци.

Чл. 6. През времето, прекарано в станове, летовища, почивни станции и други, организирани от Мероприятието, работодателите са длъжни да поддържат в изправност осигурителните книжки на работниците, като продължават да внасят надлежните осигурителни вноски.

В случай че това време съвпада с полагаемия се платен домашен отпуск на работника, или ако работодателят доброволно му плаща надница и за това време, следувателно се вноски се плащат на общо основание по равно от работника и работодателя.

Ако работникът през същото време е в безплатен отпуск, вноските се внасят само от работодателя.

Чл. 7. Мероприятието е автономна публично-правна личност при Министерството на социалната политика.

Чл. 8. Бюджетът на фонда „Отдых и култура“ се изработва от управителния съвет на Мероприятието и се внася от министъра на социалната политика за утвърждение от Министерския съвет по надлежния ред.

Разпоредител на бюджета е министърът на социалната политика.

Чл. 9. Устройството на службите при Мероприятието се определя в бюджета на същото.

Чл. 10. Служителите при Мероприятието имат правата и задълженията на държавни служители.

Министърът на социалната политика, по предложение на управителния съвет, определя за кои длъжности не се изискват предвидените цензове.

Чл. 11. Всички инициативи на Мероприятието се провеждат съвместно с професионалните съюзи на работниците и служителите и се подпомагат от службите на Дирекцията за физическа култура и специалните служби при Министерството на информацията и на изкуствата.

Чл. 12. Към Министерството на социалната политика се създава управителен съвет на Мероприятието в състав: директорът на труда или негов представител, директорът на Института за обществено осигуряване или негов представител, представител на Министерството на народното здраве, Дирекцията за физическа култура и спорт, Камарата на народната култура, Българския въздържателен съюз и Читалищния съюз, четири представители на професионалните съюзи на работниците и служителите и трима представители на работодателите — по един от Съюза за индустрията, Съюза на търговците и Съюза на занаятчиите.

Всички представители се назначават с заповед на министъра на социалната политика по предложение на съответните учреждения и съюзи за срок от 2 години. По искане на съответните съюзи и учреждения, техните представители могат да бъдат отзовани преди изтичане на 2-годишния срок.

Председателят на управителния съвет се избира от последния и се утвърждава от министъра на социалната политика.

Секретар на управителния съвет е началникът на Мероприятието. Управителният съвет излъчва от своя състав трима души по избор, които образуват постоянен съвет.

Чл. 13. Местни съвети се учредяват в седалищата на инспекциите на труда и имат следния състав: председател — началникът на инспекцията на труда и членове: областния инспектор по обществени грижи или негов заместник, един лекар от Министерството на социалната политика, представител на общината, представител на околийския синдикален съвет, представител на работодателите и представител на областния инспектор на информацията и на изкуствата при Министерството на информацията и изкуствата.

Всички представители се назначават с заповед на председателя на управителния съвет по предложение на съответните учреждения и съюзи чрез съответните началници на инспекциите на труда за срок от 2 години. По искане на съответните съюзи и учреждения, техните представители могат да бъдат отзовани преди изтичане на 2-годишния срок.

Чл. 14. Управителният съвет извършва следното:

- изработва общ идеен и технически план за осъществяване целите на Мероприятието за цялата страна;
- изработва бюджетния проект на Мероприятието, който представя на министъра на социалната политика;
- организира и ръководи инициативите на Мероприятието;
- произнася се по всички въпроси във връзка с Мероприятието, с които бъде сезиран от министъра на социалната политика, председателя на управителния съвет, членове на съвета или от местните съвети.

Чл. 15. Постоянният съвет провежда текущи въпроси и изпълнява функции, с които управителният съвет го натоварва.

Чл. 16. Местните съвети извършват следното:

- изработват общ идеен, технически и финансов план за осъществяване целите на Мероприятието в районите им;
- организируют и провеждат, съвместно с професионалните съюзи на работниците и служителите, инициативите на Мероприятието по места;
- изказват мнение пред управителния съвет по въпроси относно провеждането на предприети и предстоящи инициативи на Мероприятието.

Чл. 17. Имуществата на фонда „Отдых и култура“, както и приходите от него, даренията и завещанията в полза на същия, под каквато и форма и в какъвто размер да са те, придобиването на недвижими имоти чрез покупко-продажба, замяна или по друг начин се освобождават от всички видове държавни и общински данъци, такси, берии, мита, гербов налог и всички други фискални тежести, по които и та е закон.

Чл. 18. Имуществата на бившата Дирекция на професиите и тях фондовете при нея, включително и тях имуществата, които са отстъ-

пени в собственост или ползуване на каквито и да са учреждения и лица след 9 септември 1944 г., се предават на Мероприятието.

Чл. 19. Фондовете „Труд и радост“, „Професионална мисъл“ и „Професионални организации“ при бившата Дирекция на професиите, включително и тях фондовете при същата дирекция, които са отстъпени в собственост на каквито и да са учреждения и лица след 9 септември 1944 г., се прекратяват и паричните им остатъци по тях се прехвърлят и внасят незабавно в фонд „Отдых и култура“.

Чл. 20. Ликвидацията на Дирекцията на професиите и нейните фондове, както и разходите по тази ликвидация, ще се извършват със специален правилник, одобрен от Министерския съвет.

От фонда „Отдых и култура“, се изтеглят суми, необходими за посрещане на разходите, извършени във връзка с ликвидацията на бившата Дирекция на професиите и нейните фондове до окончателното им ликвидиране. Сумите се отпускат по искане на ликвидаторите и се изплащат на същите.

Чл. 21. Учреденото мероприятие „Отдых и култура за трудещите се“ с чл. 6, алинея втора, от изредбата-закон за отменение закона за професионалните организации и на изредбата за професионалните сдружения за държавните служители и с заповед № 562, от 16 април 1945 г., на министъра на социалната политика, престава да съществува, като инвентарът и активът му се поемат от създадения с този закон фонд „Отдых и култура“.

Чл. 22. За приложението на настоящия закон или на негови отделни разпоредби се изработват нарочни правилници и наредби, одобрени от министъра на социалната политика.

Чл. 23. Този закон отменя всички закони, които му противоречат, и влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

Председателствуваш Георги Трайков: Няма записани оратори по законопроекта.

Който приема на първо четене законопроекта за мероприятията „Отдых и култура“, моля, да вдигне ръка. Мюзикство, Събраниято приема.

Има думата г-н министърът на социалната политика.

Министър Георги Попов: (От трибуната. Посрещан с ръкоплескания) Г-да народни представители и представители! Правителството на Отечествения фронт, както казах и по-рано, остана вярно на своята програма, оповестена на 17 септември 1944 г., и прави всичко възможно за ефикасната и бърза закрила на труда. Ние прокарахме вече известни закони, с които уреждаме материалното положение на работническото, а също така и осигуряването му при старини, злополука, майчинство и други случаи. Остава с настоящия закон да уредим и един въпрос, също така много важен — въпроса за възстановяване физическото състояние на работническото и особено за неговото културно и духовно издигане.

С законопроекта, който предлагаме, ние искаме преди всичко уреждането на станове и почивни домове, за да може наистина през лятото работническото у нас да си почине достатъчно и да възстанови силите си. Миналата година през станове са минали около 3.100 работници. Тези станове дадоха великолепни резултати по отношение възстановяването физическите сили на работническото. Независимо от това в станове се провеждаше една образователна и възпитателна дейност с уреждането на скъзки, утра, вечеринки и други увеселения, с които се допринесе много за умственото развитие на работниците.

Тази година ние смятаме да уредим около 20 стана в цялата страна с по три смежи, за да могат най-малко 4.000 работници да минат през тези станове и да възстановят своите сили.

На второ място чрез този законопроект ние целим да уреждаме скъзки на разни теми: хигиена, научни, въздържателни и технически. Ще подбирате персонала и ще можем да установим по такъв начин една, така да се каже, подвижна катедра, един подвижен университет, който да обикаля всички градове, особено по-индустриалните, за да се даде достатъчна просвета на нашето работничество.

И най-после с този законопроект ние целим да дадем едно естетическо възпитание на нашето работничество. Ние дадохме вече през тази година известно число концерти в София и в други индустриални градове и имаме извънредно много благодарствени писма както от професионални организации, така и от отделни работници. Смятаме за в бъдеще да организираме още по-добре тази дейност, за да може и работническото наистина да вкуси от облагите на изкуството, а не както беше в миналото, да бъдат те допостояние само на една част от обществото.

Аз ще ви моля да приемете този законопроект по спешност и на второ четене, като ще предложа само един малки поправки, които трябва да се въвежат в него.

В чл. 11, вместо „Всички инициативи на мероприятията се провеждат съвместно с професионалните съюзи на работниците и служителите, да се каже: „Всички инициативи на мероприятията се провеждат съвместно с Общия работнически професионален съюз (ОРПС).“

Също и в чл. 12 думите „професионалните съюзи на работниците и служителите“ да се заменят с думите „Общия работнически професионален съюз (ОРПС).“

Също така в чл. 16, точка „б“, думите „професионалните съюзи на работниците и служителите“ да се заменят с думите „Общия работнически професионален съюз (ОРПС).“

И най-после, в чл. 19 да се постави следната забележка: „Разпоредбите на членовете 18 и 19 не се отнасят за съответната част на имуществата и фондовете, принадлежащи и пропорционално принадлежащи се на бившия Общ съюз на българските земеделици и на неговия правоприемник Общия земеделски професионален съюз“. Искаме да се отдели тези средства на Общия земеделски професионален съюз, който са негови.

С тези поправки ще моля да гласувате законопроекта. (Ръкоплесания)

Председателстващ Георги Трайков: Г-н министърът на социалната политика предлага, законопроекта да се гласува, по спешност, и на второ четене.

Който е съгласен с това предложение, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-на секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете заглавието на законопроекта*)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема заглавието на законопроекта, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 1)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 1, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 2)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 2, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 3)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 3, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 4)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 4, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 5)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 5, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 6)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 6, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 7)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 7, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 8)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 8, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 9)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 9, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 10)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 10, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 11)

Министър Георги Попов: Както казах, в този член, вместо думите „професионалните съюзи на работниците и служителите“, ще се каже „Общия работнически професионален съюз (ОРПС)“.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 11, с поправката, предложена от г-на министра на социалната политика, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 12)

Министър Георги Попов: И тук ще стане същата поправка: вместо „професионалните съюзи на работниците и служителите“, ще се каже „Общия работнически професионален съюз (ОРПС)“.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 12, с поправката, предложена от г-на министра, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 13)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 13, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 14)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 14, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 15)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 15, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 16)

Министър Георги Попов: И тук става същата поправка: вместо „Професионалните съюзи на работниците и служителите“, ще се каже „Общия работнически професионален съюз (ОРПС)“.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 16, с поправката, предложена от г-на министра, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 17)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 17, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 18)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 18, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 19)

Министър Георги Попов: Към този член се прибавя една забележка, която г-н секретарят ще прочете.

Секретар Стефан Стефанов (р): Забележката към чл. 19 има следното съдържание: (Чете)

„Забележка. Разпоредбите на членове 18 и 19 не се отнасят за съответната част на имуществата и фондовете, принадлежащи и пропорционално припадащи се на бившия Общ съюз на българските земеделци и на неговия правопреемник Общият земеделски професионален съюз“.

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 19, с предложената от г-на министра забележка, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 20)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 20, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 21)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 21, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 22)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 22, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Стефан Стефанов (р): (Чете чл. 23)

Председателстващ Георги Трайков: Който приема чл. 23, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Ръкоплескания)

Пристъпваме към точка осма от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за наемане на движими и недвижими имоти за нуждите на Министерството на народното здраве. Моля г-на докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик Пенчо Пенчев (с): (Чете)

„ЗАКОН

за наемане на движими и недвижими имоти за нуждите на Министерството на народното здраве.“

Председателстващ Георги Трайков: Който приема заглавието на законопроекта, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Пенчо Пенчев (с): (Чете)

„Чл. 1. Всички недвижими и движими имоти, реквизириани по закон за реквизицията за нуждите на Министерството на народното здраве, както и тези, реквизириани по искане на министра на народното здраве, съгласно 1-то постановление на Министерския съвет, от 30 юни 1945 г., протокол № 109, остават временно на разположение на Министерството на народното здраве и на ведомствата и организацията, в полза на които са били реквизириани, до отменянето на настоящия закон.

Министерството на народното здраве, а също така ведомствата и организацията, в полза на които са били реквизириани недвижими и движими имоти, сключват със собствениците им договори за наем, при доброволно спазване. Ако върху наемната цена не се постигне споразумение, то същата се определя от околийския съдия по местонахождението на имота. Решението на околийския съдия е окончателно.

* За текста на измененията виж първото четене на законопроекта на стр. 655.

Комисията прави следните корекции в чл. 1:

В алинея първа, на края текстът: „в полза на които са били реквизирани, до отменяването на настоящия закон“ се изменя така: „в полза на които са били реквизирани — за недвижимите имоти до отменяване на настоящия закон, а за движимите имоти — две години след влизане в сила на същия закон“.

В края на втората алинея на члена се прибавя нова, трета, алинея със следния текст: (Чете)

„И за в бъдеще министърът на народното здраве може в изключителни случаи да наема свободни или недостатъчно заети частни недвижими имоти за задоволяване здравните нужди на населението и на споменатите в горното министерско постановление категории нуждаещи се лица, както и на пострадалите от фашисткия режим болни членове на Общия земеделски професионален съюз и Общия занаятчийски професионален съюз и др.“

Председателствуващ Георги Трайков: Който приема чл. 1 с измененията и допълненията, както се докладваха, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Пенчо Пенчев (с): (Чете)

„Чл. 2. За приложението на настоящия закон се издават специални правилници, одобрени от министъра на народното здраве.“

Председателствуващ Георги Трайков: Който приема чл. 2, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Пенчо Пенчев (с): (Чете)

„Чл. 3. Настоящият закон отменя всички общи и специални закони, които му противоречат.“

Председателствуващ Георги Трайков: Който приема чл. 3, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-да народни представители! За да се даде възможност на народното представителство да влезе в непосредствен контакт със своите избиратели в своята разяснителна работа относно извършеното от Народното събрание, председателството предлага, следващото заседание да се състои на 7 май, вторник, в 15 ч.

Който е съгласен с това предложение, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Председателството предлага следния дневен ред за заседанието на 7 май, в 15 ч.:

1. Второ четене на законопроекта за изменение и допълнение на наредбата-закон за подпомагане народните борци против фашизма и техните семейства.

2. Одобрение решенията на прощетарната комисия, протокол № 6. Който приема този дневен ред, моля, да вдигне ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Закривам заседанието.

(Закрито в 11 ч. 43 м.)

Подпредседател: ГЕОРГИ ТРАЙКОВ

Секретари: { ЛЮБЕН ГЕОРГИЕВ
СТЕФАН СТЕФАНОВ

Началник на Стенографското отделение: ДОНЧО ДУКОВ